

Motion till riksdagen 2023/24:1533

av **Oliver Rosengren (M)**

Utvidgad utbildningsplikt för arbetslösa med försörjningsstöd

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att införa en utvidgad utbildningsplikt för arbetslösa med försörjningsstöd som en del av aktivitetskravet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Yrkesutbildning är en effektiv väg till arbete¹. Med 444 000 arbetslösa, varav nästan 133 000 långtidsarbetslösa och bara 139 000 inskrivna i en insats samtidigt som det finns över 100 000 lediga jobb, är det tydligt att svensk arbetsmarknad lider av matchningsproblem. Vidare är bland dessa insatser den vanligaste aktiviteten ingen aktivitet. Ungefär 35 000 personer av de 139 000 personerna i insats har alltså ingen verkligt pågående insats. Samtidigt går bara några tusen en arbetsmarknadsutbildning², trots att brist på rätt kompetens är ett av de vanligaste skälen till att företag har svårt att anställa.

Kommunerna saknar idag möjlighet att anvisa personer som saknar utbildning till reguljär utbildning, även om det betraktas som nödvändigt eller betydelsefullt för att personen ska lämna försörjningsstödsberoende. Den statliga utbildningsplikten omfattar bara personer i etableringen och gäller bara upp till och med grundskolan.

En utvidgad utbildningsplikt borde omfatta alla arbetslösa och ta sikte på gymnasieexamen. Det behöver dessutom ses över hur ett krav på att delta i exempelvis yrkesvux ska harmoniseras med ersättningssystemen, då personer som tar emot studiemedel i regel inte får försörjningsstöd. De som läser en yrkesutbildning genom Arbetsförmedlingen har bidrag och behöver inte ta lån. Det skapar olika förutsättningar, som sett till

¹ IFAU 2017:17.

² Sundén (2022).

statistik över könsfördelning mellan arbetsmarknadsutbildning och yrkesvux dessutom tenderar att försätta kvinnor i en situation med lån från att ha läst en vårdutbildning inom yrkesvux, men män utan efter en arbetsmarknadsutbildning mot exempelvis industrin.

Referenser

Vikström, Johan och van den Berg, Gerard (2017). Långsiktiga effekter av arbetsmarknadsutbildning (IFAU 2017:17). Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, Uppsala.

Sundén, Annika (2022). *Yrkesutbildning löser matchningsproblemen*. Landsorganisationen i Sverige (LO), Stockholm.

Oliver Rosengren (M)